

Sygn. akt VIII U 1254/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. określił, że P. K., T. K. (1) i T. K. (2) jako spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za zobowiązania spadkodawczyni I. K. zmarłej 22 stycznia 2014 roku z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 8974,58 zł.

/decyzja akta ZUS/

Odwołanie od powyższej decyzji P. K. złożył w dniu 28 marca 2019 roku, wnosząc o jej zmianę w ten sposób, aby kwotą właściwą do zapłaty na rzecz ZUS była kwota wyliczona proporcjonalnie przez zobowiązanych. /odwołanie k. 3-4/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację tożsamą co w zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołania k. 33-34/.

Odwołanie od powyższej decyzji T. K. (1) złożył w dniu 28 marca 2019 roku, wnosząc o jej zmianę w ten sposób, aby kwotą właściwą do zapłaty na rzecz ZUS była kwota wyliczona proporcjonalnie przez zobowiązanych. /odwołanie k. 3-4 VIII U 1256/19/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację tożsamą co w zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołania k. 33-34 VIII U 1256/19/.

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2019 roku Sąd Okręgowy połączył sprawę o sygnaturze akt VIII U 1256/19 ze sprawą VIII U 1254/19 do łącznego rozpoznania. / postanowienie k. 41 VIII U 1256/19/

Odwołanie od powyższej decyzji T. K. (2) złożył w dniu 28 marca 2019 roku, wnosząc o jej zmianę w ten sposób, aby kwotą właściwą do zapłaty na rzecz ZUS była kwota wyliczona proporcjonalnie przez zobowiązanych. /odwołanie k. 3-4 VIII U 1255/19/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację tożsamą co w zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołania k. 33-34 VIII U 1255/19/.

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2019 roku Sąd Okręgowy połączył sprawę o sygnaturze akt VIII U 1255/19 ze sprawą VIII U 1254/19 do łącznego rozpoznania. / postanowienie k. 41 VIII U 1255/19/

Na rozprawie 14 sierpnia 2019 roku wnioskodawcy najpierw poparli odwołanie, pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego po 1800 zł od każdego z odwołujących. Następnie odwołujący wnieśli o nieobciążanie ich kosztami postępowania i cofnęli swoje odwołania, pełnomocnik ZUS wyraził zgodę na cofnięcie odwołania oraz wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego po 600 zł od każdego odwołującego. / stanowiska stron e-protokół rozprawy z dnia 14 sierpnia 2019 roku 00:05:08-00:12:26 płyta CD k. 43/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Cofnięcie pozwu (środka odwoławczego) należy do uprawnień powoda (odwołującego się) i jest wyrazem jego prawa do dysponowania przedmiotem procesu oraz przejawem odwołalności czynności procesowych.

Na mocy art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku.

Zatem cofnięcie pozwu po rozpoczęciu rozprawy będzie możliwe jedynie za zgodą pozwanego.

W świetle stanu faktycznego sprawy cofnięcie odwołania przez wnioskodawców nie było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, ani też nie zmierzało do obejścia prawa, jak również nie naruszało słusznego interesu ubezpieczonych, o którym mowa w art. 469 k.p.c.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

Wobec zgłoszonego przez odwołujących się wraz z cofnięciem odwołania wniosku o nieobciążanie ich kosztami procesu, Sąd miał na uwadze, że zgodnie z treścią przepisów art. 203 § 2 zd. 2 k.p.c. i art. 203 § 2 zd. 1 k.p.c., na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, a jeżeli cofnięcie nastąpiło poza rozprawą, przewodniczący odwołuje wyznaczoną rozprawę i o cofnięciu zawiadamia pozwanego, który może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów. W niniejszej sprawie profesjonalny pełnomocnik ZUS w osobie radcy prawnego wniosł na rozprawie 14 sierpnia 2019 r. o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od odwołujących na rzecz Zakładu w wysokości po 600 zł.

Z przytoczonych wyżej przepisów wynika, że zasadą jest, że przy cofnięciu pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu obciąża powoda. Wyjątkowo tylko obowiązek zwrotu kosztów może nie obciążać strony cofającej pozew. Odstępstwo od zasady wynikającej z art. 203 § 2 i 3 k.p.c., że to powód cofający pozew ponosi koszty procesu, może przybrać formę rozstrzygnięcia właściwego dla art. 102 k.p.c. (por. postanowienie SN z 24.08.2011 r. IV CZ 34/11, LEX nr 1147783). Zgodnie z tym ostatnim przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Warto podkreślić, że przepis art. 102 k.p.c. daje sądowi swobodę przy rozstrzygnięciu o zwrocie kosztów procesu w tym kosztach sądowych, gdy stosowanie zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. (odpowiedzialności za wynik procesu) nie można by pogodzić z zasadą słusności.

Jak trafnie wyjaśnił Sąd Najwyższy: „zastosowanie przez Sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego” (postanowienie SN z 14.01.1974r., II CZ 223/73). Należy także podkreślić, iż „art. 102 k.p.c. nie wymaga, żeby strona wygrywająca sprawę, na rzecz której nie został zasądzony zwrot kosztów procesu, postępowała niewłaściwie lub żeby można jej było przypisać jakąkolwiek inną postać winy” (postanowienie SN z 7.01.1982r., CZ 191/81).

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że w realiach niniejszej sprawy istnieją okoliczności przemawiające za zastosowaniem wobec skarżących dobrodziejstwa przewidzianego w treści art. 102 k.p.c.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawcy skutecznie cofnęli odwołanie w dniu 14 sierpnia 2019 r. na pierwszym terminie rozprawy, co zminimalizowało udział strony przeciwnej ograniczając go do złożenia odpowiedzi na odwołanie oraz uczestnictwa w jednym terminie rozprawy.

Cofnięcie odwołania nastąpiło na etapie postępowania, w którym co prawda uczestniczył profesjonalny pełnomocnik organu rentowego w osobie radcy prawnego S. P., a działanie tego pełnomocnika w sprawie ograniczyło się do jednorazowego stawienia się na rozprawie w dniu 14 sierpnia 2019 r., trwającej niecałe 20 minut /e-prot. z 14.08.2019 r.: czas uruchomienia rejestracji 11:00:31 – czas zatrzymania rejestracji 11:19:36/.

Nadto nie bez znaczenie pozostaje dysproporcja finansowa między stronami. W ocenie Sądu Okręgowego, obciążanie wnioskodawców także kosztami zastępstwa procesowego w niniejszej sprawie, i to nawet w ograniczonym zakresie, byłoby niesłuszne i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Za taką oceną przemawia bowiem nie tylko charakter sprawy, opisany wyżej przebieg postępowania, w tym w szczególności brak przejawów działania merytorycznego profesjonalnego pełnomocnika ZUS w osobie radcy prawnego, ale też uzasadnia to sytuacja majątkowa odwołujących się, która na mocy zaskarżonej decyzji z 19 stycznia 2018 r. jest zobowiązana do spłaty zadłużenia na łączną kwotę 8974,58 zł, będącej dla jej budżetu kwotą niebagatelną.

Mając na uwadze przytoczone wyżej okoliczności, w ocenie Sądu Okręgowego, obciążanie wnioskodawców także kosztami zastępstwa procesowego w niniejszej sprawie, nawet w ograniczonym zakresie w wysokości wnioskowanej kwoty, byłoby z uwagi na przebieg procesu i sytuację majątkową odwołujących niesłuszne i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, zwłaszcza, że w sprawie wartość przedmiotu sporu nie została sprecyzowana przez profesjonalnego pełnomocnika organu rentowego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł, jak w punkcie 2 sentencji postanowienia.

Zarządzenie: Odpis postanowienia z uzasadnieniem

doręczyć pełnomocnikowi ZUS.

M.P.